

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก ตลอดจนหาลำดับความสำคัญของตัวแปรและสร้างสมการจำแนกกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรคือ สตรีที่สมรสแล้วและปัจจุบันอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ประชากรจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามจุดมุ่งหมายการมารับบริการในหน่วยนรีเวชกรรม ในโรงพยาบาลสังกัดหน่วยงานของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มสตรีที่ตั้งใจมาใช้บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรกด้วยความสมัครใจ เพื่อสืบค้นหามะเร็งปากมดลูก โดยวิธีการนัดล่วงหน้ากับคลินิกมะเร็งปากมดลูกระยะแรกโดยเฉพาะหรือมารับบริการในวันนั้น การมารับการตรวจอาจจะ เป็นครั้งแรกหรือเคยผ่านการตรวจมาแล้วก็ตาม แต่ทั้งนี้มิได้มีการผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ของสตรีที่จะ เป็นสาเหตุทำให้มาตรวจ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มสตรีที่มาตรวจในหน่วยนรีเวชกรรมด้วยอาการผิดปกติทางนรีเวช เช่น มีอาการตกขาว มีเลือดออกกระปริดกระปรอยทางช่องคลอด ปวดท้องน้อย ฯลฯ สตรีกลุ่มนี้ไม่มีประวัติการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรกมาก่อน จุดมุ่งหมายที่มาโรงพยาบาล เพื่อมารับการรักษาอาการผิดปกติดังกล่าว

สถาบัน หรือโรงพยาบาลสังกัด กระทรวง ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ให้บริการด้านสุขภาพอนามัย ในเขตกรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้น 14 แห่ง ดังนี้คือ

ตารางที่ 1 จำนวนโรงพยาบาลทั่วไปและสภากาชาดให้บริการด้านสุขภาพ สังกัดกระทรวงและทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

สังกัดหน่วยงาน	รายชื่อโรงพยาบาล
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลเลิดสิน สภากาชาด รั้งแห่งชาติ
กระทรวงมหาดไทย	โรงพยาบาลตำรวจ
ทบวงมหาวิทยาลัย	โรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลศิริราช
สภาอากาศไทย	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
กระทรวงกลาโหม	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ฯ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า ฯ
สังกัดกรุงเทพมหานคร	โรงพยาบาลวชิรพยาบาล โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์

จำนวนประชากรที่มาใช้บริการโดยจำแนกตามจุดมุ่งหมายของการมาตรวจ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มนั้น มีจำนวนประชากรในแต่ละแห่งที่มาใช้บริการต่อสัปดาห์มีจำนวนดังนี้ (สำรวจเมื่อเดือนกันยายน 2532)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรที่มารับบริการจำแนกตามประเภทของการตรวจ คือ การตรวจใน
คลินิกมะเร็งระยะแรกและคลินิกรีเวชดังนี้

รายชื่อโรงพยาบาล/สถาบัน	จำนวนประชากรที่มารับการตรวจ	
	คลินิกมะเร็งระยะแรก คน/สัปดาห์	คลินิกรีเวช คน/สัปดาห์
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข		
โรงพยาบาลราชวิถี	75	126
สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	90	75
โรงพยาบาลเลี้ศลิน	65	80
กระทรวงมหาดไทย		
โรงพยาบาลตำรวจ	66	90
ทบวงมหาวิทยาลัย		
โรงพยาบาลรามธิบดี	84	120
โรงพยาบาลศิริราช	86	150
สภาอากาศาตไทย		
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	78	69
กระทรวงกลาโหม		
โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	52	84
โรงพยาบาลสมเด็จพระบั้นเกล้าฯ	69	87
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ	72	75
สังกัดกรุง เทพมหานคร		
โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	75	96
โรงพยาบาลตากสิน	58	72
โรงพยาบาลกลาง	63	84
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	56	78
รวม	989	1286

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือสตรีที่สมรสแล้วมาใช้บริการเพื่อการสืบค้นหาแม่ เร็งปากมดลูก ระยะแรก และกลุ่มสตรีที่สมรสแล้วเช่นเดียวกัน มาหน่วยนรีเวชกรรมเพื่อการรักษาโรคที่เกี่ยวกับ อวัยวะสืบพันธุ์ของสตรีมิได้มาเพื่อจุดประสงค์ของการสืบค้นหาแม่ เร็งปากมดลูกระยะแรกที่โรงพยาบาล และสถาบันบริการสุขภาพของรัฐ โดยดำเนินการสุ่มสถาบัน และโรงพยาบาล สังกัดกระทรวง ทบวงมหาวิทยาลัย และสุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

การสุ่มตัวอย่างประชากร

การสุ่มตัวอย่างประชากรมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. เลือกโรงพยาบาลที่จะทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มจากสังกัด สังกัดใดมี จำนวนโรงพยาบาลอยู่ในสังกัด 3 แห่ง สุ่มมา 2 แห่ง สังกัดใดมีโรงพยาบาล 2 แห่ง สุ่มมา เพียงแห่งเดียว และสังกัดใดมีเพียงหนึ่งแห่งจะนำมาใช้ในการวิจัยด้วย ซึ่งภายหลังจากการคัดเลือก โดยวิธีการสุ่มแล้วมีรายชื่อโรงพยาบาลทั้งสิ้น 9 แห่ง มีจำนวนประชากรที่มารับการตรวจแม่ เร็ง ปากมดลูกระยะแรก 672 คน ต่อสัปดาห์ประชากรมารับการตรวจทางนรีเวชทั่วไป 822 คนต่อสัปดาห์ (สำรวจเมื่อเดือนกันยายน 2532)

ตารางที่ 3 ตัวอย่างประชากรที่มารับบริการจำแนกตามประเภทของการตรวจ คือ การตรวจใน
คลินิกมะเร็งระยะแรกและคลินิกรีเวซตั้งนี้

รายชื่อโรงพยาบาล/สถาบัน	จำนวนประชากรที่มารับการตรวจ	
	คลินิกมะเร็งระยะแรก คน/สัปดาห์	คลินิกรีเวซ คน/สัปดาห์
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข		
โรงพยาบาลราชวิถี	75	126
สถาบันมะเร็ง แห่งชาติ	90	75
กระทรวงมหาดไทย		
โรงพยาบาลตำรวจ	66	90
ทบวงมหาวิทยาลัย		
โรงพยาบาลรามธิบดี	84	120
สภากาชาดไทย		
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	78	69
กระทรวงกลาโหม		
โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ	69	87
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ	72	75
สังกัดกรุงเทพมหานคร		
โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	75	96
โรงพยาบาลกลาง	63	84
รวม	672	822

2. ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยสำรวจประชากรจากโรงพยาบาลและสภากาชาดทั้ง 9 แห่ง พบว่ามีสตรีมารับบริการในคลินิกตรวจมะเร็งเร็งปากมดลูกระยะแรกเฉลี่ย 672 คนต่อสัปดาห์ และสตรีมารับการตรวจทางด้านนี้ เวชชีไม่มีประวัติการตรวจมะเร็งเร็งปากมดลูกระยะแรกมาก่อนมีจำนวน 822 คน ต่อสัปดาห์

แต่เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรที่นำมาศึกษา 20 ตัวแปร และการวิเคราะห์ตัวแปร จำแนกกลุ่มต้องใช้ขนาดตัวอย่างประชากรอย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปร ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้ตัวอย่างประชากรในการศึกษารวมทั้งสิ้น 400 คน และคำนวณขนาดตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม โดยเทียบเป็นร้อยละของจำนวนประชากรที่มารับบริการในแต่ละสภากาชาด ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่างประชากรของแต่ละโรงพยาบาลดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 จำนวนสตรีที่มารับบริการในการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก กับการมารับบริการในการตรวจเพื่อการรักษา มีขนาดประชากรที่สุ่มได้เพื่อศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ดังนี้

โรงพยาบาล/สถาบัน	คลินิกมะเร็งปากมดลูกระยะแรก		คลินิกนรีเวชทั่วไป	
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
โรงพยาบาลราชวิถี	75	22	126	31
สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	90	27	75	18
โรงพยาบาลตำรวจ	66	19	90	22
โรงพยาบาลรามาธิบดี	84	25	120	29
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	78	23	69	17
โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ	69	20	87	21
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ	76	23	75	18
โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	75	22	96	23
โรงพยาบาลกลาง	63	19	84	21
รวม	672	200	822	200

3. เกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นสตรีที่มีลักษณะดังนี้

3.1 อายุ 15-49 ปีที่สมรสแล้ว

3.2 มาใช้บริการของโรงพยาบาล โดยแบ่งกลุ่มตามจุดมุ่งหมายของการมาใช้บริการ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.2.1 กลุ่มสตรีที่มาใช้บริการคลินิกตรวจหามะเร็งปากมดลูก โดยจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นหามะเร็งปากมดลูกระยะแรกโดยเฉพาะ จะเริ่มการตรวจเป็นครั้งแรกหรือผ่านการตรวจที่ติดต่อกันมาหลายครั้งแล้วก็ตาม โดยไม่มีอาการและอาการแสดงทางนรีเวชที่เป็นเหตุชักนำให้มาตรวจ จะโดยวิธีการนัดล่วงหน้ากับสถาบันที่ให้บริการ หรือมาตรวจในวันนั้น เพื่อวัตถุประสงค์

ประสงค์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับนโยบายว่าด้วยการให้บริการด้านคลินิกของสถาบันนั้น ๆ

3.2.2 กลุ่มสตรีที่ไม่ใช้บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรกมารับการตรวจรักษาทางนรีเวชทั่วไป ซึ่งมีอาการ และอาการแสดง เป็นเหตุให้มาตรวจทางนรีเวช เพื่อรับการตรวจ วินิจฉัย และการรักษา โดยไม่ต้องพักรักษาในโรงพยาบาล เป็นกลุ่มที่ไม่เคยมีประวัติการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรกมาก่อน

3.3 ไม่มีปัญหาทางการได้ยิน การพูด และยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

4.1 ในคลินิกตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก ใช้แบบสอบถามในสตรีที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ซึ่งมาใช้บริการทุกครั้งที่เปิดบริการทางคลินิก ตั้งแต่เวลา 7.30 น.-9.00 น. โดยสุ่มแบบมีระบบคน วันคน จนครบตามจำนวน

4.2 ในคลินิกตรวจนรีเวชทั่วไปใช้แบบสอบถามในสตรีที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในวันและเวลาที่เปิดบริการ ทุกวันราชการ เวลา 7.30 น.-9.00 น. โดยสุ่มแบบมีระบบคน วันคน จนครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างประชากร ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถามจะครอบคลุมตัวแปรที่นำมาศึกษา 7 ตัวแปรคือ อายุ ปัจจุบัน อายุ เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จำนวนบุตร การคลอดบุตร การศึกษา และอาชีพปัจจุบัน รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2

แบบวัดความเชื่อดี นสุขภาพเกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูก ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎีแบบวัดความเชื่อดี นสุขภาพเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกและควมเชื่อดี นสุขภาพเพื่อวัดเฉพาะรูปแบบความเชื่อดี นสุขภาพ (Health belief model) ของโรเซนสโตค (Rosenstock) เป็นหลัก ร่วมกับแบบวัดความเชื่อดี นสุขภาพของแชมเปียน (Champion) และ วัดดอเวียม สี่

(Victoria Lee) เป็นแนวทางการสร้าง เครื่องมือจะแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งปากมดลูก
2. การรับรู้ถึงความรุนแรงของมะเร็งปากมดลูก
3. การรับรู้ถึงประโยชน์ของการมาใช้บริการการตรวจมะเร็งระยะแรก
4. การรับรู้ถึงอุปสรรคในการไปใช้บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก

ลักษณะแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูกนั้น เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งทางบวกและด้านลบให้ผู้ตอบประเมินตนเองตามความคิด ความเชื่อว่าเป็นด้วยมากน้อยเพียงใด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นเป็นของตนเองได้มากที่สุด

การให้คะแนนแบบวัดความเป็นสตรีกับความเชื่อด้านสุขภาพของโรคมะเร็งปากมดลูกให้คะแนนดังนี้

คะแนน 1 หมายถึงไม่เห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

คะแนน 2 หมายถึงไม่เห็นด้วยบางส่วน เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย

คะแนน 3 หมายถึงเห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

คะแนน 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

ผู้ตอบจะเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบเท่านั้น โดยใส่เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบตัวเลขลงในช่องที่กำหนดให้

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูกนั้น มีข้อความที่มีความหมายทางบวกและทางลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความนั้น ๆ กล่าวคือ

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

ไม่เห็นด้วยเลย	ให้	1	คะแนน
ไม่เห็นด้วยบางส่วน	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

ไม่เห็นด้วยเลย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยบางส่วน	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

1.00-1.49	ความเชื่ออยู่ในระดับต่ำ
1.50-2.49	ความเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง
2.50-3.49	ความเชื่ออยู่ในระดับสูง
3.50-4.00	ความเชื่ออยู่ในระดับสูงที่สุด

ส่วนที่ 3

แบบวัดความเป็นสตรีด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ อุดมคติ ซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ที่เป็นบุคลิกของสตรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสตรีในด้านจิตวิทยาสังคม โดยเฉพาะแนวคิดของ Spence, Helmreich และ Stapp โดยใช้แบบสอบถาม PAQ หรือ The Personal Attributes Questionnaire และของ Berzing, Welling and Wetter เรียก Pre-Andro Scale หรือ The Personality Research มาเป็นแนวทาง โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมไทย เป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยจัดแบ่งความเป็นสตรีออกเป็น 9 ด้าน คือ

- 1) ความรู้สึกนึกคิดของสตรี
- 2) ลักษณะการยอมตาม
- 3) ลักษณะการพึ่งพาผู้อื่น
- 4) ความไม่มั่นใจตนเอง
- 5) ความมีมนุษยสัมพันธ์
- 6) ความเป็นแม่บ้าน
- 7) ความรักสวยรักงาม
- 8) ความเชื่อ โชค-เคราะห์กรรม บาป-บุญ
- 9) ความรู้สึกนึกคิดในเรื่องเพศ

ลักษณะ แบบวัดความเป็นสตรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๖ ที่ผู้ตอบประเมินข้อความตามความรู้สึกนึกคิดของตนเองว่า ข้อใดซึ่งตรงกับบุคลิกลักษณะ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมของตนเองที่คิดว่าหรือได้กระทำอยู่เป็นประจำในด้าน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

1.00-1.49	ความเป็นสตรีอยู่ในระดับต่ำ
1.50-2.49	ความเป็นสตรีอยู่ในระดับปานกลาง
2.50-3.49	ความเป็นสตรีอยู่ในระดับสูง
3.50-4.00	ความเป็นสตรีอยู่ในระดับสูงที่สุด

การหาความตรงเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้งหมด ไปขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ตลอดจนความเหมาะสมของแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในการนำไปใช้กับผู้รับบริการในหน่วยสูติ-นรีเวชกรรมต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์ ด้านจิตวิทยา ด้านสูติ-นรีเวชกรรม ด้านการพยาบาลจิตเวช ด้านการพยาบาลอายุรศาสตร์และ ศัลยศาสตร์ และด้านการพยาบาลชุมชน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก)

การตัดสินความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยถือเกณฑ์ 8 ใน 10 ท่านของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำผลการตรวจสอบ แบบสอบถามและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปหาความเที่ยงต่อไป

การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับกลุ่มสตรี 2 กลุ่มที่มารับบริการในหน่วยสูติ-นรีเวชกรรม ของโรงพยาบาลราชวิถี โดยกลุ่มสตรีดังกล่าวจะมีลักษณะการมารับบริการเช่นเดียวกับ ตัวอย่างประชากรที่ศึกษา มีจำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ตั้งใจมาใช้บริการ การตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก 15 คน และกลุ่มที่ไม่ใช่บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกแต่มารับการตรวจทางนรีเวชเมื่อมีอาการผิดปกติ และเป็นกลุ่มที่ไม่มีประวัติการตรวจมะเร็งปากมดลูก

มาก่อนจำนวน 15 คน ำใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามระหว่างเวลา 7.30-9.00 น. หลังจากได้ครบตามจำนวนแล้วนำแบบสอบถามมาหาความเที่ยง โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (สุภาพ วาดเขียน, 2523)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_I}{S^2_T} \right]$$

α = ความเชื่อถือได้

$\sum S^2_I$ = ผลรวมของความแปรปรวนของแบบวัดแต่ละข้อ

S^2_T = ความแปรปรวนของแบบวัดทั้งฉบับ

K = จำนวนข้อทั้งหมดในแบบวัด

การวิเคราะห์อำนาจจำแนก

นำแบบสอบถามมาคำนวณหาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หลังการวิเคราะห์แล้ว ได้คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงนำมาใช้เป็นข้อความในแบบสอบ ต่อจากนั้นได้นำแบบทดสอบฉบับใหม่ไปหาความเที่ยงกับกลุ่มสตรีที่มารับบริการในหน่วย สูติ-นรีเวชกรรม ของโรงพยาบาลราชวิถีกลุ่มใหม่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์หาความเที่ยงอีกครั้ง

ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบในส่วนที่ 2 และ 3 ดังนี้

ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูกได้ค่าความเที่ยง 0.94

ส่วนที่ 3 ความเป็นสตรี ได้ค่าความเที่ยง 0.86

ค่าความเที่ยงของแบบสอบทั้งฉบับ ได้ค่าความเที่ยง 0.95

แบบสอบถามทั้งฉบับจะมีจำนวนข้อดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ ซึ่งครอบคลุมตัวแปรที่นำมาศึกษา 7 ตัวแปร คือ

อายุปัจจุบัน

อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

จำนวนบุตร

การคลอดบุตร

การศึกษา

รายได้ของครอบครัว

อาชีพปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีตัวแปรที่นำมาศึกษา 4 ตัวแปร คือ

การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงการเกิดมะเร็งปากมดลูก 10 ข้อ

การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูก 10 ข้อ

การรับรู้ถึงประโยชน์ของการมาตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก 10 ข้อ

การรับรู้ถึงอุปสรรคของการมาตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความเป็นสตรี ด้านความรู้สึกรู้สึกคิด การแสดงออกทางอารมณ์ สังคม ซึ่งเป็นลักษณะของสตรีที่นำมาศึกษา มีจำนวน 45 ข้อ ครอบคลุมตัวแปร 9 ตัวแปร คือ

ความรู้สึกรู้สึกคิดของสตรี 5 ข้อ

ลักษณะการยอมตาม 5 ข้อ

การพึ่งพาตนเอง 5 ข้อ

ความไม่มั่นใจตนเอง 5 ข้อ

ความมีมนุษยสัมพันธ์ 5 ข้อ

ความเป็นแม่บ้าน 5 ข้อ

ความรักสวยรักงาม 5 ข้อ

ความเชื่อ โชค-เคราะห์ บาป-บุญ 5 ข้อ

ความรู้สึกรู้สึกคิดในเรื่องเพศ 5 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั้ง 9 แห่ง เพื่อขออนุมัติเข้าเก็บข้อมูล กลุ่มสตรีที่มีประวัติการในหน่วยสูติ-นรีเวชกรรม ในแต่ละแห่งให้ครบจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2. หลังจากนั้นผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับผู้รับบริการ 2 ประเภท โดยใช้ในการคัดเลือกจากรายงานประวัติของผู้ป่วย (O.P.D. Card) และประกอบการซักถามถึง จุดประสงค์ของการมาตรวจในครั้งนั้นจากตัวผู้รับบริการโดยตรง เพื่อให้การสุ่มประชากรได้ถูกต้อง และแม่นยำมากขึ้น

3. การตอบแบบสอบถาม โดยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละคนได้ตอบแบบสอบถาม ด้วยตนเอง โดยใช้เวลาระหว่าง 7.30 ถึง 9.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่กลุ่มตัวอย่างประชากรนั้น รอคอยเรียกตรวจ เมื่อแพทย์เริ่มการตรวจแล้วจะหยุดไม่แจกแบบสอบถามอีกต่อไป ก่อนให้ตอบ แบบสอบถามของผู้มารับบริการ เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ความร่วมมือในการตอบมากขึ้น ถ้าผู้ป่วยรายใดที่ ได้รับการสุ่มเพื่อตอบแบบสอบถาม แต่ผู้รับบริการรายนั้นมีอาการปวดท้อง เวียนศีรษะหรือมีอาการที่ไม่ เหมาะสมที่จะตอบแบบสอบถาม จะไม่นำมาตอบแบบสอบถาม

4. สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัญหาในการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากอ่านหนังสือ ไม่ออก อ่านไม่คล่อง สายตาสั้น ไม่มีแว่นสายตา ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอ่านข้อความดังกล่าวให้ฟัง ทีละข้อ แล้วให้ผู้ตอบพิจารณา เลือกระดับความคิดเห็นด้วยตนเอง ตัวอย่างประชากรที่รวบรวมได้ คือ 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 12 กุมภาพันธ์ 2533 ถึง 23 มีนาคม 2533 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSx / PC ที่ศูนย์การศึกษาคอมพิวเตอร์ โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูล สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกในระยะแรก

ตอนที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ความเชื่อด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งปากมดลูก ความเป็นสตรีในแต่ละหมวด และโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการการตรวจมะเร็งปากมดลูกในระยะแรก

2.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนความเชื่อ

N = จำนวนตัวอย่างประชากร

2.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนความเชื่อ

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย หรือมัชฌิมเลขคณิต

n = จำนวนตัวอย่างประชากร

$\sum$ = ผลรวมของคะแนน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มสตรีจำแนกกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการ การตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก โดยวิเคราะห์ข้อมูล 3 ขั้นตอน คือ

3.1 เปรียบเทียบตัวแปรระหว่างกลุ่มสตรีที่ใช้และไม่ใช้บริการ การตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก

3.2 ตัวแปรและอันดับความสำคัญที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

3.3 สมการจำแนกกลุ่ม